

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W JAWORZE**

SPRAWOZDANIE

**Z REALIZACJI DZIAŁAŃ POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
W JAWORZE W 2013 ROKU**

W RAMACH

**„POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY
ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2011 – 2015”**

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze realizując *Program rozwoju zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi* dąży do osiągnięcia szczególnie trudnego celu jakim jest aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi, które na ogół bardzo dobrze funkcjonują w warunkach środowiska pracy i szybko się do tego środowiska adaptują. Pierwszym i koniecznym warunkiem zaistnienia takiej osoby na rynku pracy jest oczywiście podjęcie leczenia, ale w przypadku tej grupy osób najlepszą drogą do wyzdrowienia jest powrót do normalnego życia społecznego i zawodowego. Jest to jednak w wielu przypadkach bardzo trudne.

Piętno choroby psychicznej przyczynia się do społecznego wykluczenia i izolacji dotkniętych nią osób. To społeczne wykluczenie może dotyczyć bardzo wielu dziedzin, w tym również znalezienia pracy adekwatnej do zdobytych kwalifikacji. Osoby chore zdają sobie sprawę z negatywnego stosunku do nich. Często się o tym przekonują, kiedy poszukują pracy, a jedyną przeszkodą w jej znalezieniu jest wiedza pracodawcy o tym, że chorowali psychicznie. Pod wpływem panującego stereotypu sama informacja o przebytych leczeniu psychiatrycznym, przy braku jakichkolwiek objawów zaburzeń u danej osoby, prowadzi często do fałszywej interpretacji jej zachowania, zaniżonej oceny jej możliwości oraz znacznie utrudnia znalezienie zatrudnienia.

Na rynku pracy nadal widać wyraźny wpływ stereotypów na postawy pracodawców wobec zatrudniania osób niepełnosprawnych, który jest szczególnie niekorzystny w odniesieniu do osób chorych psychicznie. Osoby te znajdują się na przedostatnim (po osobach niewidomych) miejscu na liście potencjalnych pracowników. (...) Chorzy psychicznie są traktowani na rynku pracy jako pracownicy nieproduktywni i niewiarygodni, wymagający specjalnej kontroli i nadzoru. Społeczeństwo, pracodawcy, media podtrzymują stereotypowe widzenie zwłaszcza chorych na schizofrenię, jako osób niebezpiecznych, agresywnych i niezdolnych do efektywnej pracy.¹

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze w 2013 roku podjął próby zaktywizowania grupy tak silnie wykluczonej społecznie. Początkowym wsparciem dla osób z zaburzeniami psychicznymi był kontakt z pośrednikami pracy w Centrum Aktywizacji Zawodowej, podczas którego przeprowadzano wstępne rozpoznanie potrzeb. W zależności od oczekiwań klienta oraz możliwości zastosowania określonych form wsparcia pośrednicy inicjowali jego kontakt z odpowiednim specjalistą.

¹ „Przeszkody i szanse aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych na tle chorób psychicznych. Psychologiczna analiza problemu.” Projekt badawczy nr WUE/0041/IV/05 nt.: „Psychospołeczne uwarunkowania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych” pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Brzezińskiej, Warszawa 2006.

Realizując założenia wcześniej wspomnianego Programu pracownicy urzędu dokonywali aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez następujące działania:

1. organizację staży dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w celu nabycia praktycznych umiejętności w miejscu pracy;
2. organizację kursów i szkoleń celem przygotowania osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej;
3. doskonalenie przepływu aktualnych informacji dotyczących aktywizacji osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi;
4. udzielanie porad grupowych i indywidualnych - trening umiejętności poszukiwania pracy;
5. prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. rozpowszechnianie informacji dotyczących osób niepełnosprawnych umożliwiających pomoc w poszukiwaniu pracy i podnoszeniu swoich kwalifikacji zawodowych;
7. propagowanie informacji nt. możliwości przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.

Powyższe działania skierowane były do pracodawców oraz osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaworze z zaburzeniami psychicznymi.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w ewidencji urzędu pozostawało **28 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi**, z czego 12 posiadało status poszukującego pracy. Dla tej grupy jak i pozostałych osób niepełnosprawnych potrzeby zatrudnieniowe zgłosili następujący pracodawcy:

1. **Przedsiębiorstwo Usługowe "JAREXS" Sp. z o.o.**, który złożył 2 oferty pracy na stanowisko młodszy wartownik dla 10 osób niepełnosprawnych oraz na stanowisko sprzątaczką dla 1 osoby;
2. **IMPEL CLEANING Sp. z o.o.** złożył 2 oferty pracy na stanowisko sprzątaczką dla 3 osób;
3. **Martex Sp. J. Stanisław Furtak i s-ka** – 3 oferty pracy na stanowisko pomocnik cukiernika dla 2 osób oraz robotnik gospodarczy dla 1 osoby;
4. **Zakład Produkcyjno – Usługowy Kulik** - złożona została 1 oferta pracy na stanowisko operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury dla 1 osoby;
5. **SOLID SECURITY Sp. z o.o.** - 1 oferta pracy na stanowisko sprzątaczką dla 4 osób;
6. **ZUGS Antema Sp. z o.o.** - oferta pracy na stanowisko sprzątaczką dla 1 osoby;
7. **PHU Kamar Sp. z o.o.** – 1 oferta pracy na stanowisko dozorca dla 1 osoby;
8. **KONTRAKT SERWIS Sp. z o.o.** – oferta pracy na stanowisko pracownik porządkowy dla 1 osoby;
9. **DINO POLSKA S.A.** – oferta na stanowisko kasjer-sprzedawca dla 1 osoby;
10. **Przedsiębiorstwo CDG Rybno** – oferta na stanowisko pomocnik stolarza dla 1 osoby;
11. **Ośrodek Sportu i Rekreacji** – oferta pracy na stanowisko sprzątaczką dla 1 osoby;
12. **DGP "Dozorbud" Sp. z o.o.** – oferta pracy dla 1 osoby na stanowisko stróż;
13. **Prywatne Przedsiębiorstwo Handlowe "PUH" Irena Woźna** – oferta pracy dla 2 osób na stanowisko strażnik;

14. **PUPiH COM-D** - oferta pracy dla 1 osoby na stanowisko sortowacz plastiku;
15. **KONSALNET SECURE SOLUTIONS Sp. z o.o.** – oferta pracy dla 1 osoby na stanowisko pracownik ochrony;
16. **ARGUS Sp. z o.o.** – oferta pracy zgłoszona na stanowisko pracownik ochrony dla 1 osoby.

Do pracy skierowano **14 osób z zaburzeniami psychicznymi**. Spośród 14 skierowanych **3 osoby uzyskały zatrudnienie**.

Dodatkowo **1 osoba** niepełnosprawna z zaburzeniami psychicznymi otrzymała przez okres 6 miesięcy refundację kosztów przejazdu do miejsca pracy i z powrotem.

PROWADZENIE KAMPAII SZKOLENIOWO – INFORMACYJNEJ ADRESOWANEJ DO PRACODAWCÓW PROMUJĄCEJ ZATRUDNIANIE OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI; PROMOCJA PROGRAMU

W 2013 roku tut. urząd pracy zadeklarował chęć zorganizowania spotkania informacyjnego dla pracodawców dotyczących kwestii zatrudniania osób niepełnosprawnych i prowadził rozmowy w tym temacie z Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych z Wrocławia. Niestety POPON odmówił współpracy, ponieważ nie przewidziano w ich programie na rok 2013 takiego zadania. W związku z powyższym PUP rozpowszechniał własną ulotkę promującą zatrudnianie

osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznym wśród pracodawców. Zamieszczono także informacje związane z tą grupą społeczną na stronie internetowej [tut.](#) urzędu pracy.

ORGANIZACJA STAŻY

Prócz propozycji odpowiedniego zatrudnienia, w ramach ofert pracy niesubsydiowanej czy subsydiowanej, PUP starał się również wesprzeć klientów urzędu z zaburzeniami psychicznymi kierując ich na staże w miejscu pracy. W 2013 r. na staż w ramach projektu „Tylko dla aktywnych” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.3. Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych zawarto 2 umowy z pracodawcami, w wyniku których skierowano na staż **2 niepełnosprawne osoby** bezrobotne posiadające orzeczenie w zakresie chorób psychicznych. Miejsce stażu zorganizowano w Gminno Miejskim Zakładzie Budżetowym Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bolkowie oraz w Domu Pomocy Społecznej w Jaworze. Stażyści pracowali na stanowisku robotnika gospodarczego oraz salowej. Po zakończonym stażu **1 osoba podjęła zatrudnienie**. Łączna kwota finansowania staży wyniosła 14 997,00 zł.

Ponadto w ramach środków z Funduszu Pracy zawarto 1 umowę z Zarządem Lokalami Komunalnymi w Jaworze o zorganizowanie 4 miesięcznego stażu, w wyniku której skierowano na stanowisko robotnika gospodarczego **1 osobę niepełnosprawną** posiadającą orzeczenie w zakresie upośledzenia umysłowego. **Po zakończonym stażu ta osoba została zatrudniona**. Koszt finansowania stażu wyniósł 4 999,00 zł.

ORGANIZACJA SZKOLEŃ

Realizując działanie związane z organizacją kursów i szkoleń w 2013 r. tut. urząd udzielił wsparcia ogółem 5 osobom uprawnionym z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. W liczbie tej były 2 osoby bezrobotne, 2 osoby poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu, 1 osoba pobierająca rentę szkoleniową. W 2013 r. osoby z upośledzeniem umysłowym jak i problemami zdrowia psychicznego nie wnioskowały o udział w tej formie wsparcia.

PORADNICTWO ZAWODOWE I POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY

Oprócz działań związanych z wydatkowaniem środków finansowych Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze wspierał osoby bezrobotne z zaburzeniami psychicznymi poprzez usługę poradnictwa zawodowego.

W grupie 123 osób niepełnosprawnych, objętych wsparciem doradców, były **2 osoby z upośledzeniem umysłowym oraz 5 z problemami zdrowia psychicznego**. W celu objęcia tych osób kompleksową pomocą i wsparciem, prowadzone były różne ścieżki aktywizacji zawodowej. Osobom niepełnosprawnym został przedstawiony wachlarz możliwości z jakich mogą skorzystać oraz inne dodatkowe informacje przydatne dla tej grupy społecznej. Pierwszy etap pracy z doradcą zawodowym polegał na analizie posiadanego wykształcenia, doświadczenia, umiejętności, predyspozycji, preferencji zawodowych oraz posiadanej wiedzy. Informacje zebrano na podstawie rozmowy indywidualnej oraz posiadanych narzędzi diagnostycznych tj. testów zainteresowań zawodowych, kwestionariuszy preferencji zawodowych, kwestionariuszy uzdolnień itp. Na podstawie posiadanych i zebranych danych doradca wspólnie z klientem opracowywał indywidualny plan działania. Osoby z zaburzeniami psychicznymi brały czynny udział w poradzie grupowej, gdzie nabywali umiejętności radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach, zaznajamiały się z pojęciami z zakresu asertywności i umiejętnością ich wykorzystania w życiu społecznym. Zajęcia miały na celu również lepsze poznanie własnej osoby oraz zmotywowanie do podjęcia kroków w kierunku zmiany swojej sytuacji zawodowej. Podczas zajęć jego uczestnikom

pomagano w tworzeniu CV i listu motywacyjnego. Klienci korzystali także z sali informacji zawodowej, gdzie znajdują się komputery z dostępem do internetu, przewodniki po zawodach, informatory o szkołach i uczelniach oraz filmy edukacyjne na temat np.: autoprezentacji czy asertywności.

Odnosząc się do pomocy zaoferowanej przez Lidera Klubu Pracy, aktywizacją osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w Klubie Pracy w 2013 roku objęto ogółem 67 osób w tym **10 osób z zaburzeniami psychicznymi**. Z porad indywidualnych skorzystało 36 osób niepełnosprawnych natomiast w spotkaniach grupowych uczestniczyło 31 osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

PODSUMOWANIE

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze w 2013 roku objął wsparciem 23 osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi z 28 pozostających w ewidencji bezrobotnych i poszukujących pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze w kolejnych latach planuje prowadzenie dalszych działań określonych w Programie, a w szczególności:

- dalsze poszerzenie i aktualizację wiedzy na temat zatrudnienia wspieranego i przedsiębiorczości społecznej przez pracowników urzędu, przedsiębiorców oraz osób z zaburzeniami psychicznymi,

- promocję oraz rozwój przedsiębiorczości społecznej i zatrudnienia wspieranego dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi (ulotki informacyjne),
- doradztwo w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach instrumentów rynku pracy,
- poznanie postaw pracodawców na temat zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi na otwartym rynku pracy oraz zmiana negatywnych przekonań,
- zwiększenie liczby osób z zaburzeniami psychicznymi objętych pomocą z zakresu poradnictwa zawodowego, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy i szkoleń,
- wzrost świadomości społecznej na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi oraz potrzeby ich aktywizacji zawodowej,
- zwiększenie poziomu aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie propozycji ofert pracy lub stażu,
- wzrost poziomu zatrudnienia w grupie osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizując powyższe zamierzenia w kolejnych latach będzie można w większym stopniu zaktywizować poprzez pośrednictwo pracy i inne instrumenty i usługi rynku pracy tę specyficzną grupę klientów urzędu pomagając im w dążeniu do efektywnego zatrudnienia.

Poniżej zamieszczono tabelę przedstawiającą dane ilościowe osiągnięte przez Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze, poprzez zastosowanie odpowiednich form wsparcia w stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi.

**Tabela ilościowa podjętych działań przez PUP w Jaworze w ramach programu
– lata 2011-2013**

Działanie	2011		2012		2013		Ogółem	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi pozostających w ewidencji urzędu pracy na koniec roku	33		35		28		96	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem w ciągu roku	17	51%	33	94%	23	82%	73	76%
Ilość pracodawców oferujących zatrudnienie osobom z orzeczoną stopniem niepełnosprawności	9		7		16		32	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi skierowanych na oferty pracy	11		3		14		28	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi zatrudnionych na skutek działań urzędu pracy	3		3		5		11	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z formy wsparcia staż	2		1		3		6	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z formy wsparcia finansowanie wybranego szkolenia	-----		2		-----		2	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z formy wsparcia w ramach poradnictwa zawodowego	10		18		7		35	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z formy wsparcia pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy	2		7		10		19	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z refundacji kosztów przejazdu do miejsca pracy, stażu czy szkolenia	-----		1		1		2	
Ilość osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z zatrudnienia subsydiowanego/ prace interwencyjne, roboty publiczne/	-----		1		-----		1	
Wysokość środków publicznych przeznaczonych na aktywizację osób z zaburzeniami psychicznymi	13 864,56		17 507,06		19 996,0		51 367,62	

P O W I A T O W Y
URZĄD PRACY
W JAWORZE

ul. Strzegomska 7, 59-400 Jawor,
tel. 76 729 11 00/ 76 729 11 15 fax 76 729 11 38
e-mail: wrja@praca.gov.pl, www.pup-jawor.pl